

Odstranění vad podání v případě nejasnosti o zastoupení obhájcem

Dospěl-li Nejvyšší soud k závěru, že dovolání nebylo podáno prostřednictvím obhájce, byť bylo odesláno z e-mailové adresy původního obhájce stěžovatele a vybaveno ověřeným elektronickým podpisem obhájce zmocněného substituční plnou mocí, aniž byli tito stěžovateli obhájci (či některý z nich) vyzváni k odstranění vady podání, porušil tím stěžovatelovo právo na přístup k soudu, zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny.

Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. I.ÚS 1981/17, ze dne 13.2.2018)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatele R. K., zastoupeného Mgr. M.Z., advokátem se sídlem P., proti postupu Nejvyššího soudu vyjádřeného sdělením Nejvyššího soudu ze dne 24. dubna 2017 sp. zn. 4 Tdo 176/2017, za účasti Nejvyššího soudu jako účastníka řízení, Nejvyššího státního zastupitelství a poškozené LIKOST, s.r.o., zastoupené Mgr. O.K., advokátem se sídlem V., jako vedlejších účastníků, tak, že postupem Nejvyššího soudu v řízení vedeném pod sp. zn. 4 Tdo 176/2017 bylo porušeno stěžovatelovo právo na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Nejvyššímu soudu se zakazuje, aby nadále pokračoval v porušování práva stěžovatele na přístup k soudu podle čl. 36 Listiny základních práv a svobod spočívajícím v neprojednání jeho dovolání.

Odůvodnění:

I. Předchozí průběh řízení a vymezení věci

1. Stěžovatel se ústavní stížností podanou dne 26. 6. 2017 domáhá vyslovení, že postupem Nejvyššího soudu bylo porušeno jeho základní právo na spravedlivý proces podle článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále "Listina") a právo na přístup k soudu podle článku 38 odst. 2 Listiny a článku 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále "Úmluva").

2. Stěžovatel byl na základě odvolání Okresního státního zástupce v Chebu rozsudkem Krajského soudu v Plzni (dále "krajský soud") ze dne 4. 10. 2016 č. j. 9 To 312/2016-675 uznán vinným ze spáchání přečinu zpronevěry podle § 206 odst. 1, odst. 3 trestního zákoníku; odvolání stěžovatele bylo tímto rozsudkem zamítnuto. Proti tomuto rozhodnutí krajského soudu podal stěžovatel dne 22. 12. 2016 dovolání k Nejvyššímu soudu prostřednictvím Okresního soudu v Chebu (dále "okresní soud"), a to prostřednictvím emailové zprávy odeslané z emailové adresy xxx a opatřené uznávaným elektronickým podpisem Mgr. K.. Okresní soud předložil toto podání Nejvyššímu soudu k rozhodnutí o dovolání. Sdělením ze dne 24. 4. 2017 Nejvyšší soud advokáta Mgr. Z. informoval, že stěžovatelovo podání nelze považovat za dovolání, jelikož uvedený elektronický dokument v podobě datové zprávy nebyl opatřen uznávaným elektronickým podpisem stěžovatelova obhájce. Takové podání Nejvyšší soud nepovažoval za dovolání obviněného podané prostřednictvím obhájce ve smyslu § 265d odst. 2 trestního řádu, a proto o něm nerozhodl, a to ani odmítnutím z formálních důvodů podle § 265i odst. 1 písm. d) trestního řádu.

3. K uvedenému závěru Nejvyšší soud dospěl na základě toho, že podání stěžovatele (tělo emailové zprávy) bylo opatřeno uznávaným elektronickým podpisem advokáta Mgr. K.. Uvedená datová zpráva

kromě jejího "těla" obsahovala tři přílohy: dovolání proti rozsudku krajského soudu vyhotovené obhájcem stěžovatele Mgr. Z., plnou moc ze dne 13. 7. 2016, kterou stěžovatel obecně zplnomocnil k zastupování své osoby advokáta Mgr. Z., a tzv. generální substituční plnou moc ze dne 2. 11. 2015, již Mgr. Z. pověřil Mgr. K. k jeho zastupování při jednotlivých úkonech právní služby ve smyslu § 26 odst. 1 zákona o advokacii. Tyto přílohy však nebyly opatřeny uznávaným elektronickým podpisem ve smyslu § 6 zákona č. [297/2016](#) Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce. Předmětné podání - příloha e-mailu označená jako dovolání - tak podle Nejvyššího soudu nesplňovalo zákonné podmínky, aby je bylo možné pokládat za dovolání a aby s ním tak mohlo být nakládáno. Uvedený elektronický dokument totiž nebyl opatřen uznávaným elektronickým podpisem jednající fyzické osoby, konkrétně obhájce stěžovatele Mgr. Z., který jediný byl oprávněn tento dokument podepsat. Pouhé "tělo" emailové zprávy, navíc podepsané uznávaným elektronickým podpisem jeho substituta Mgr. K., bylo v daném ohledu nedostačující, a tudíž bezpředmětné.

4. S tímto postupem stěžovatel nesouhlasil. Na jeho žádost o přehodnocení stávajícího stanoviska a projednání dovolání ze dne 22. 6. 2017 reagoval předseda senátu Nejvyššího soudu, který ve svém sdělení ze dne 7. 7. 2017 uvedl, že podání stěžovatele bylo podáno prostřednictvím emailu (nikoli datové schránky obhájce, tudíž nelze použít závěry uvedené ve stanovisku pléna Nejvyššího soudu sp. zn. Plsn 1/2015 ze dne 5. 1. 2017), a požadavky na opatření uznávaným elektronickým podpisem podatele jsou tedy jiné, než je tomu v případě podání prostřednictvím datové schránky. Dále Nejvyšší soud vyslovil, že není povinen zkoumat interní "utilitární" domluvy mezi Mgr. K. a Mgr. Z. ohledně údajného propůjčení elektronických podpisů.

II. Obsah ústavní stížnosti a vyjádření účastníků řízení

5. Ve své ústavní stížnosti stěžovatel k argumentu Nejvyššího soudu, že podání nebylo opatřeno elektronickým podpisem jeho obhájce Mgr. Z., namítá, že šlo o uznávaný elektronický podpis advokáta Mgr. Z., který byl Mgr. K. pouze "propůjčen". Toto vyplývá z vlastností elektronického podpisu a certifikátu, na němž je elektronický podpis založen, přičemž slovy stěžovatele je veden jako "vlastník" podpisu Mgr. Z. a bez použití jeho emailového účtu (ze kterého bylo podání Nejvyššímu soudu odesláno) jej nelze samostatně využít. Dále stěžovatel namítá, že sjednocující stanovisko Nejvyššího soudu sp. zn. Plsn 1/2015 ze dne 5. 1. 2017, uveřejněné pod číslem 1/2017 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, bylo vydáno až po učinění jeho podání, a to právě z důvodu nejednotnosti postupu soudů v otázce elektronických podání. Výklad ustanovení § 265d odst. 2 trestního řádu učiněný v tomto případě Nejvyšším soudem je dle stěžovatele v rozporu se zásadou zákazu přepjatého formalismu a v konečném důsledku se jedná o porušení jeho základního práva na spravedlivý proces.

6. Nejvyšší soud ve svém vyjádření k ústavní stížnosti uvedl, že v případě datové zprávy podané prostřednictvím datové schránky tento elektronický dokument nemusí uznávaný elektronický podpis obsahovat vůbec. Jinak tomu ale je v případech odeslání elektronického dokumentu, který nemá povahu podepsaného úkonu podle § 18 odst. 2 zák. č. [300/2008](#) Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, tedy např. z cizí datové schránky. Takový elektronický dokument v podobě datové zprávy obsahující podání musí být opatřen uznávaným elektronickým podpisem jednající fyzické osoby. Je logické, že stejný požadavek musí platit i pro odeslání elektronického dokumentu prostřednictvím e-mailu, což je případ stěžovatele. Předmětné podání označené jako dovolání (příloha č. 1) nebylo opatřeno žádným elektronickým podpisem. Pouze tzv. tělo zprávy (kontejner, obálka) bylo opatřeno elektronickým podpisem Mgr. K.. I kdyby tento kontejner (tělo, obálka) byl opatřen uznávaným elektronickým podpisem obhájce obviněného Mgr. Z., bylo by to nedostatečné, jelikož uznávaným elektronickým podpisem Mgr. Z. by musel být opatřen elektronický dokument označený jako dovolání, zaslaný v příloze datové zprávy. To se ale nestalo a Nejvyššímu soudu nezbylo, než na učiněné podání v elektronické podobě reagovat výše popsáním způsobem.

Dále uvedl, že sice platí, že obálka není jen nosičem elektronického podání, ale dokumentem samým, avšak toto lze vztáhnout pouze na případy odeslání datové zprávy z příslušné datové schránky, nikoli prostřednictvím e-mailu.

7. Vedlejší účastníci (tedy Nejvyšší státní zastupitelství i poškozená) se ztotožnili se závěry Nejvyššího soudu o procesní neúčinnosti podání stěžovatele označeného jako dovolání.

8. Ústavní soud zaslal výše uvedená vyjádření stěžovateli k případné replice. Stěžovatel se ve stanovené lhůtě nevyjádřil.

III. Hodnocení Ústavního soudu

III.a Relevantní judikatura Ústavního soudu

9. Ústavní soud předně zdůrazňuje, že v souladu s čl. 83 Ústavy je jeho posláním ochrana ústavnosti, především ochrana práv a svobod zaručených akty ústavního pořádku, zvláště pak Listinou. I když toto široce pojaté vymezení ochrany ústavnosti nevyčerpává úlohu a funkce, které Ústavní soud zastává a které plní v rámci ústavního systému České republiky, znamená však, že při incidenční kontrole ústavnosti, tedy v procesu rozhodování o ústavních stížnostech dle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy, neposuzuje a ani posuzovat nemůže otázku možného porušení práv fyzických a právnických osob, která vyplývají z práva podústavního, neboť k tomu jsou povolány soudy obecné (čl. 90 Ústavy). Do rozhodovací činnosti obecných soudů je tudíž Ústavní soud oprávněn a povinen zasáhnout jen tehdy, jestliže porušením podústavního práva došlo současně i k porušení základního práva nebo svobody, například ústavně nekonformním výkladem či aplikací pramene práva. Je tak oprávněn a povinen ověřit, zda v souvislosti s řízením, které předcházelo napadenému soudnímu aktu, byly dodrženy ústavní limity, zejména jestli v důsledku svévole nedošlo k extrémnímu vybočení z nich [viz např. nálezy sp. zn. III. ÚS 606/04 ze dne 15. 9. 2005 (N 177/38 SbNU 421), sp. zn. III. ÚS 151/06 ze dne 12. 7. 2006 (N 132/42 SbNU 57), sp. zn. IV. ÚS 369/06 ze dne 7. 11. 2006 (N 206/43 SbNU 303) nebo sp. zn. III. ÚS 677/07 ze dne 1. 11. 2007 (N 179/47 SbNU 371)]; všechna rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>].

10. Ústavní soud připomíná, že ve své konstantní judikatuře nepovažuje právo na dovolání za ústavně garantované; pokud by tzv. mimořádné opravné prostředky nebyly připuštěny vůbec, nepochybně by taková úprava z tohoto pohledu i z pohledu ústavněprávního obstála. Na druhou stranu však zdůrazňuje, že pokud se zákonodárce rozhodne institut dovolání vytvořit, rozhodování o něm nelze vyjímát z rámce ústavněprávních principů a ústavně zaručených práv a svobod jednotlivce, a to zejména práva na spravedlivý proces [srov. např. nález sp. zn. Pl. ÚS 1/03 ze dne 11. 2. 2004 (N 15/32 SbNU 131; 153/2004 Sb.) či nález sp. zn. IV. ÚS 128/05 ze dne 10. 5. 2005 (N 100/37 SbNU 355)]. V celé řadě svých rozhodnutí přitom Ústavní soud stvrdil, že dovolání musí obsahovat náležitosti stanovené zákonem, k nimž patří vymezení, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání. Ústavní soud však zároveň nepřipouští, aby Nejvyšší soud postupoval při posuzování bezvadnosti dovolání příliš formálně [viz např. nálezy sp. zn. IV. ÚS 1256/14 ze dne 18. 12. 2014 (N 234/75 SbNU 607) a sp. zn. I. ÚS 354/15 ze dne 19. 11. 2015 (N 198/79 SbNU 251)].

11. Ústavní soud již v minulosti zdůraznil [srov. nález ze dne 25. srpna 2005 sp. zn. IV. ÚS 281/04 (N 165/38 SbNU 319)], že účelem právní úpravy formalit a podmínek řízení, jež musejí být dodrženy při podání návrhu k soudu, je zajistit řádný chod spravedlnosti a zejména respektování právní jistoty, která je jedním ze základních prvků výsadního postavení práva. Uplatněná omezení a výklad však nesmějí omezit přístup jednotlivce k soudům takovým způsobem nebo v takové míře, že by uvedené právo bylo zasaženo v samé své podstatě. I když tedy právo podat návrh podléhá zákonným

podmínkám, soudy se musejí při aplikaci procesních pravidel vyhnout jak přehnanému formalismu, který by zasahoval do zásad spravedlivého procesu, tak přílišné pružnosti, která by naopak vedla k odstranění procesních podmínek stanovených zákonem.

12. Ústavní soud se v minulosti opakovaně zabýval procesními náležitostmi podání s elektronickým podpisem. V usnesení sp. zn. I. ÚS 59/16 ze dne 15. 8. 2017 se vyjádřil záporně k otázce, zda je možné v trestním řízení zaslat účinné podání prostřednictvím e-mailu bez elektronického podpisu a následně je doplnit v písemné (listinné) podobě. Ústavní soud v tomto rozhodnutí aproboval závěry Nejvyššího správního soudu jako kárného soudu, podle nichž je absence elektronického podpisu nedostatkem formy podání, nikoliv jeho obsahu, přičemž vady formy nelze podle trestního řádu hodnotit jako odstranitelný obsahový nedostatek jedné z povinných náležitostí podání, neboť jejich následkem se o podání vůbec nejedná (srov. usnesení č. j. 11 Kss 2/2017-63 ze dne 27. 4. 2017). Tyto závěry vycházejí z již zmíněného stanoviska pléna Nejvyššího soudu sp. zn. Plsn 1/2015, přičemž v tomto stanovisku Nejvyšší soud mimo jiné konstatuje, že trestní řád nestanoví žádné další zvláštní požadavky na podpis podání, a to ani v případě podání učiněného v elektronické podobě; proto se zde užije obecná úprava vyplývající z ustanovení § 6 zák. č. [297/2016](#) Sb., tedy že k podepisování elektronickým podpisem lze použít pouze uznávaný elektronický podpis.

13. Je-li email opatřen elektronickým podpisem, pak dle judikatury Ústavního soudu, kterou převzal i Nejvyšší soud (srov. stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 5. 1. 2017, sp. zn. Plsn 1/2015), je třeba průvodní e-mail a jeho přílohu pokládat za jeden nedělitelný celek. Dokument obsažený v příloze e-mailu tedy tvoří součást podepsané zprávy. Elektronický podpis připojený k elektronické zprávě zajišťuje její integritu, jelikož "pokrývá" celou odesílanou zprávu včetně příloh. Pokud by došlo ke změně na těle zprávy nebo na některé z příloh, došlo by k narušení integrity a elektronický podpis by se kvůli tomu stal neplatným [viz nálezný sp. zn. II. ÚS 3042/12 ze dne 27. 8. 2013 (N 155/70 SbNU 431)].

14. Ústavní soud dále judikoval, že soud (jako veřejnoprávní původce) má podle ustanovení § 4 odst. 8 vyhlášky č. [259/2012](#) Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, a podle ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) zákona č. [499/2004](#) Sb., o archivnictví a spisové službě, povinnost zjistit, zda je doručený dokument v digitální podobě včetně datové zprávy, v níž je obsažen, podepsán uznávaným elektronickým podpisem nebo uznávanou elektronickou značkou, popřípadě opatřen kvalifikovaným časovým razítkem a ověřuje také, zda splňuje další stanovené podmínky. Doručí-li účastník řízení elektronickou podatelnu soudu podání, které obsahuje elektronický zaručený podpis, který je neplatný, má soud povinnost jej o této skutečnosti informovat; jiný přístup by znamenal porušení práva na přístup k soudu zaručeného článkem 36 odst. 1 Listiny. (nálezný sp. zn. I. ÚS 2963/17 ze dne 16. 1. 2018).

15. Zákonná úprava pro podání dovolání stanovuje v § 265f odst. 1 trestního řádu náležitosti podání, mezi které řadí i obecné náležitosti podle § 59 odst. 3 trestního řádu. Mezi ně patří i podpis podání. Obligatorní obsahové náležitosti dovolání stanovené v ustanovení § 265f odst. 1 trestního řádu nejsou dále žádným ustanovením tohoto zákona rozlišovány na podstatné a jiné náležitosti dovolání. Chybí-li tedy kterákoliv z náležitostí podle § 265f odst. 1 trestního řádu (a tedy i kterákoliv obecná náležitost podle § 59 odst. 3 trestního řádu), je nutno postupovat podle ustanovení § 265h odst. 1 trestního řádu. Předseda senátu soudu prvního stupně v takovém případě vyzve podatele, aby vady odstranil ve lhůtě dvou týdnů, kterou jim stanoví, a upozorní jej, že jinak bude dovolání odmítnuto podle § 265i odst. 1 písm. d) trestního řádu. Odstranění nedostatků dovolání musí dovolací soud akceptovat v zákonem stanovené dvoutýdenní lhůtě i v případě, že tato lhůta přesáhne zákonnou dvoutýdenní lhůtu pro podání dovolání podle ustanovení § 265e odst. 1 trestního řádu. Jiný výklad by nepřijatelným způsobem zasáhl do právní jistoty dovolatele [srov. nálezný sp. zn. II. ÚS 473/05 ze dne 7. 3. 2006 (N 49/40 SbNU 439) nebo nálezný sp. zn. IV. ÚS 134/03 ze dne 26. 8. 2003 (N 111/31 SbNU

11)].

16. Ústavní soud dále poznamenává, že při posuzování neurčitého či jinak nejasného podání, které může být podáním zahajujícím řízení před soudem, jsou obecné soudy povinny volit postup vstřícnější k právu jednotlivce na soudní ochranu. Pokud nepřistoupí k odstranění nejasností takového podání zákonem předvídaným způsobem, pak je třeba, aby se při jeho posuzování přiklonily k takové interpretaci jeho obsahu, která vyznívá ve prospěch práva dotčeného jednotlivce na přístup k soudu. Naopak restriktivní postoj při vyhodnocování takového nejasného podání, vedoucí k odepření věcného přezkumu obecného soudu, zakládá porušení základního práva dotčené osoby na spravedlivý proces dle čl. 36 odst. 1 Listiny spočívající v odepření spravedlnosti [srov. nálezn sp. zn. I. ÚS 3106/13 ze dne 23. 10. 2014 (N 196/75 SbNU 211), bod 17].

III.b Aplikace na případ stěžovatele

17. Ústavní soud v projednávané věci prvotně neřešil otázku, zda bylo podání řádně podepsáno či nikoli; důvodem neprojednání dovolání byl totiž názor Nejvyššího soudu, že podání nebylo podáno obhájcem v souladu s § 265d odst. 2 trestního řádu. Ústavní soud se tedy zaměřil na tuto otázku.

18. Ústavní soud si je vědom skutečnosti, že zákonodárce omezil možnost dovolání tak, aby obviněný mohl podat dovolání pouze prostřednictvím obhájce, s cílem, aby zvýšil kvalitu podání (srov. ŠÁMAL a kol. Trestní řád. 7. vyd., 2013: C. H. Beck, § 265d odst. 2); obhájce je nemůže pouze podepsat, ale musí je sám zpracovat (srov. HRACHOVEC, Petr. Deset let dovolání podle trestního řádu. Bulletin advokacie, 2012, 1-2, s. 21). Věnoval se proto otázce, zda byl stěžovatel zastoupen obhájcem při podání dovolání. Z podání bylo zřejmé, že bylo odesláno z emailové schránky advokáta, původního obhájce stěžovatele, přičemž součástí podání bylo dovolání, v textu dovolání bylo uváděno jméno obhájce i substituční plná moc ve prospěch dalšího advokáta, který měl být obhájcem stěžovatele v dovolacím řízení. Tělo emailu bylo též opatřené zaručeným elektronickým podpisem druhého obhájce, který však byl vázán na použití emailové schránky prvního obhájce. K podání byla připojena plná i generální substituční plná moc podepsaná stěžovatelem i oběma obhájci. Z podání tedy bylo zřejmé, že stěžovatel byl zastoupen původním obhájcem, který přibral substituční plnou moc nového obhájce. Svá sdělení o tom, že dovolatel není zastoupen obhájcem, Nejvyšší soud doručoval obhájci Mgr. Z., což též stvrzuje, že Nejvyšší soud neměl pochyb, na koho se s výzvou o nápravu případných vad podání obrátit.

19. Na druhé straně Ústavní soud nerozporuje skutečnost, že způsob podání a jeho podepsání byl zmatečný; z podání nebylo jednoduché rozpoznat, který ze dvou obhájců podal dovolání, resp. je podepsal. Z tohoto však nelze dovodit bez dalšího závěr, že stěžovatel nebyl zastoupen obhájcem; z ústavněprávního hlediska není podstatné, či elektronický podpis nebo emailová schránka byla použita, naopak je zřejmé, že stěžovatel svého práva na obhajobu využil tak, že si zvolil obhájce za účelem podání dovolání a počítal s tím, že toto dovolání obhájce podal. Dovolání bylo podáno jedním ze dvou advokátů - stěžovatelových obhájců a Nejvyšší soud s jedním z nich komunikoval, aby mu sdělil, že stěžovatel není zastoupen obhájcem.

20. Nejvyšší soud však byl při posuzování náležitostí dovolání povinen postupovat v případě pochybností tak, aby stěžovateli umožnil přístup k soudu (srov. výše citovaná judikatura ÚS). Nejvyšší soud však popsáním ústavně konformním způsobem nepostupoval, čímž se dopustil porušení stěžovatelova práva na soudní ochranu dle článku 36 odst. 1 Listiny, zahrnujícího právo na přístup k soudu. I z judikatury Nejvyššího soudu plyne, že soudy zaujímaly k jednotlivým podáním s elektronickým podpisem rozdílná stanoviska a že se tedy jednalo o spornou praxi, který musela být sjednocena přijetím výše zmiňovaného stanoviska Nejvyššího soudu. Tato nejednotnost nebyla dořešena v době dovolání stěžovatelem, neboť stanovisko, na něž se Nejvyšší soud ve svém sdělení

odkazuje, bylo přijato až poté, co bylo Nejvyššímu soudu doručeno dovolání stěžovatele. Stěžovateli tedy dost dobře nelze vyčítat, že se neřídil závěry Nejvyššího soudu vyjádřenými ve výše citovaném stanovisku, které nebyly dostupné v době, kdy stěžovateli obhájci odesílali stěžovatelovo dovolání stěžovatelova podání.

21. Dospěl-li Nejvyšší soud k závěru, že dovolání nebylo podáno prostřednictvím obhájce, byť bylo odesláno z e-mailové adresy původního obhájce stěžovatele a vybaveno ověřeným elektronickým podpisem obhájce zmocněného substituční plnou mocí, aniž byli tito stěžovateli obhájci (či některý z nich) vyzváni k odstranění vady podání, porušil tím stěžovatelovo právo na přístup k soudu, zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny.

22. Ústavní soud tedy uzavírá, že stěžovatelovo dovolání bylo podáno prostřednictvím některého ze dvou obhájců stěžovatele ve smyslu § 265d trestního řádu. Pokud měl Nejvyšší soud nejasnost, který ze dvou advokátů, podílejících se na podání dovolání, je obhájcem stěžovatele, měl oba obhájce či některého z nich vyzvat k odstranění vad, popř. spis a podání vrátit soudu prvního stupně, aby ten vyzval podatele k odstranění vad.

Právní věta - redakce.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Tarifní hodnota](#)
- [Nepoložení předběžné otázky Soudnímu dvoru EU](#)
- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušování řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)